

[Alfred Jensen.]

ligvis også til underretning for andre dele af arbejderbevægelsen.

Jeg bemærkede, at ministeren i dag som i oktober måned udtalte, at der ikke er sket en sådan ændring i samarbejdet, at han finder det rimeligt, at man foretager en ændring i styrelsen af nationalbanken. Det er muligt, at der ikke er sket en sådan ændring, men man skal dog gøre sig klart, at der ikke har været almindelig tilfredshed med den styrelsesform, nationalbanken har, at den tværtimod gennem åringer har været udsat for kritik, og jeg vil da gerne have lov til at vise, at der stadig væk har været tvivl om, at den stilling, nationalbanken har, er den rigtige, og om ikke der måtte ske en ændring deri.

Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til nogle få korte citater. Jeg vil gerne henlede opmærksomheden på, at man i „Fremtidens Danmark“, som jo er af 1945, slår fast — efter at have redegjort for den ændring, der skete i nationalbankens stilling i 1930erne —:

„En rest fra nationalbankens tid som privatkapitalistisk bank er imidlertid tilbage deri, at bankens kreditpolitik i nogen grad kan føres selvstændigt uden umiddelbar afhængighed af regeringen. Dette kan i en given situation føre til uheldige tilstande, hvis regeringen og Danmarks nationalbank ud fra hver sin bedømmelse af forholdene driver en forskellig penge- og kreditpolitik. Dette er uforeneligt med fuld effektivitet i den økonomiske politik. For at sikre fælles retningslinjer må en nyordning træffes, evt. ved at de beføjelser, der tillægges regeringens repræsentant i nationalbankens bestyrelse, udvides.“

Der er altså ikke nogen tvivl om, at man i socialdemokratiet i 1945 var klar over, at der var brist i den styrelsesform, der fandtes, og at man kunne komme ud for en situation, hvor de dispositioner, der blev truffet fra regeringens og dermed også fra folketingsflertallets side, i nogen grad blev krydset af nationalbankens politik.

Det er jo det, vi har været ude for flere gange, siden dette blev nedfældet på papiret af det store socialdemokrati.

For nogle år siden skrev, hvad jeg allerede har omtalt her i folketinget et par

gange, det ærede medlem hr. Holger Eriksen i en leder i Demokraten i anledning af diskontoforhøjelse, at nu havde nationalbanken optrådt mod regeringens økonomiske politik, og konsekvensen måtte være, at man omgående fik ændret de beføjelser, nationalbanken havde, så at nationalbanken på enhver måde kunne indrette sin pengepolitik og rentepolitik efter den økonomiske politik, som regeringen førte.

Det er det samme, der er sket nu, hvor nationalbanken igen forhøjer diskontoen, at man fra forskelligt hold også inden for socialdemokratiet giver udtryk for tvivl angående overensstemmelsen mellem den politik, som regeringen taler for, og de dispositioner, nationalbanken gennemfører. Det var herom, Arbejdsmands og Specialarbejder Forbundets hovedbestyrelse vedtog sin udtalelse, hvori det hedder:

„Med den store valutabeholdning, vort land nu råder over, skulle alle betingelser være til stede for at opretholde og yderligere befæste og udvide beskæftigelsen. Herom burde alle kræfter samles.

En politik, der vil skabe såkaldt samfundsøkonomisk balance ved hjælp af arbejdsløshed, kan og bør ikke tolereres.“

Det var ud fra den opfattelse, at det, der her skete, var imod regeringens beskæftigelsespolitik, at man rejste spørgsmålet, om man fortsat kunne have den styrelsesform, der gælder, og derfor sagde man senere:

„Spørgsmålet er, om man fortsat i det danske samfund kan opretholde et system, hvorefter nationalbankens direktion ensidigt — og uafhængigt af regeringsmagten — kan gennemføre sin egen økonomiske politik. Dette er i længden en ganske uholdbar situation.“

Arbejdsmandsforbundet har ikke alene rettet denne henvendelse til regeringen om at få dette spørgsmål løst som af forbundet foreslået, det har også beskæftiget sig med det i artikler i Arbejdsmandenes Fagblad. Her har man også taget denne disposition frem til belysning, og man fastslår, at en af motiveringerne for diskontoforhøjelsen er den, at den skal modvirke den stigende aktivitet. Det hedder:

„Som motivering for den gennemførte